

Oude Kerk, 1 mei 2022

Tweede zondag na Pasen

ds. Johan Meijer

gelezen: Jeremia 32: 36-41 en Lucas 24: 35-48

titel: vrede voor jou, vrede voor jullie

overdenking

*Gemeente van onze Opgestane Heer Jezus Christus,
lieve mensen van God,*

De late april dagen en de vroege meidagen hebben een speciale kleur, of beter: een spectrum van kleuren. De natuur die op zijn mooist is, zoals bezongen in het beroemde gedicht van Herman Gorter, de Mei: een nieuwe lente en een nieuw geluid.

Maar ook door verschillende historische gebeurtenissen worden deze weken gekleurd. Het begon in 1890 toen voor het eerst de Internationale Dag van de Arbeid plaatsvond op 1 mei. De strijd om een achturige werkdag voor arbeiders was de inzet, deze dag van de arbeid, tot op vandaag wordt het in verschillende landen trouw gevierd. In 1909 waren de socialisten, nou niet echt per se heel Oranjegezind, in spanning of de koninklijke bevalling van Koningin Wilhelmina plaats zou vinden op 1 mei, want dat zou de dag van de Arbeid in de toekomst kunnen overschaduwen. Kroonprinses Juliana werd geboren op 30 april, zodat beide dagen met hun eigen betekenis naast elkaar konden bestaan. Sinds 1940 werd 10 mei de datum van gedenken dat in Nederland de Tweede Wereldoorlog begon, met de inval door het naziregime. In 1945, vijf jaar later, werd 5 mei de dag van het einde van de Tweede Wereldoorlog, althans in Nederland, want elders ging de oorlog nog verder, tot die dramatische dagen in augustus van dat jaar. Bevrijdingsdag, als nationale feestdag, voorafgegaan door de dodenherdenking op 4 mei, eerst voor de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, later aangevuld met hen die bij vredesmissies omgekomen zijn. In 1948 werd de prinses van 1909 koningin en vanaf 1949 werd 30 april decennialang Koninginnedag. Totdat in 2013 Willem Alexander koning werd en wij Koningsdag kregen, ook eind april, want zijn verjaardag is op 27 april. En zo zien we een concentratie van feest- en gedenkdagen met een nationaal karakter.

Te allen tijde vallen deze data in de Paastijd, want 25 april is de laatst mogelijke Paasdatum. Vandaag, de tweede zondag na Pasen, is het nog volop Paastijd, hoewel de glans van Pasen gaandeweg misschien wat minder sterk wordt. De glans van de Opgestane Heer is in het verhaal van vandaag volop en voluit stralend aanwezig. De kring van hen die hem ontmoeten wordt groter. Bij Lucas zijn het vrouwen die als eerste en tot hun schrik het lege graf ontdekken, Hun wordt door glanzende engelen verteld dat de Heer is opgestaan, de vrouwen vertellen het Jezus' leerlingen en Petrus gaat kijken, en ziet ook het lege graf en gelooft dat Jezus de Levende is. Maar de eersten die hem werkelijk ontmoeten in het Lucasevangelie zijn de Emmaüsgangers, in dat wonderschone verhaal, waarin zij gaandeweg ontdekken wie hun reisgenoot is: de Heer zelf, die hen de Schrift uitlegt en het brood met hen deelt, de oorsprong van de viering van Schrift en Tafel. Lucas levert vanaf het begin van zijn evangelie belangrijke onderdelen van de liturgie aan. Als de Emmaüsgangers dit wonder ervaren hebben, gaan ze getuigen aan de leerlingen en volgelingen van Jezus dat de Heer waarlijk is opgestaan. En dan verschijnt de Opgestane zelf in hun midden, en groet hen met vrede. 'Vrede zij met jullie', weer een element uit de liturgie van later. Daarna roept Jezus de aanwezigen op om te gaan geloven dat Hij het echt is. Opmerkelijk is: Raak me aan en kijk goed en zie de wonden in handen en voeten. Dit kan toch niemand anders zijn dan de Gekruisigde. Lucas lijkt te benadrukken dat Jezus lichamelijk is opgestaan. 'Een geest heeft toch geen vlees', zegt Jezus. Het lichamelijke wordt versterkt door zijn vraag of er iets te eten is. Eerst had Hij brood gegeten met de Emmaüsgangers, nu eet Hij voor hun ogen een geroosterde vis op. En dan gaat Jezus verder met zijn uitleg en verkondiging, over wat er in de Schrift staat en dat Thora, Profeten en Psalmen in vervulling moesten gaan in zijn leven, lijden, sterven en opstaan. Interessante observatie: Jezus noemt héél de joodse schrift, heel de TeNaCh, Thora, Profeten en Geschriften. En dan gaat het verstand en het hart van de leerlingen volledig open, ze verstaan nu wat Jezus altijd heeft bedoeld en dat het wáár is wat zij zien en horen en ervaren. Tot op diep zielsniveau weten zij, diep van binnen: de Heer is waarlijk opgestaan. En dan krijgen ze een opdracht en zegen mee, weer een liturgisch

ingrediënt. De opdracht om samen te blijven tot de Heilige Geest komt en dan zegent Jezus hen met geheven handen en wordt Hij opgenomen in de hemel. Daar eindigt dan deel 1 van het grote verhaal van Lucas, maar het boek is niet uit, want deel 2, de Handelingen van de Apostelen begint waar dit deel ,het evangelie eindigt.

We horen dit wonderlijke en toch ook wonderschone verhaal in de dagen van nationaal gedenken en vieren. Is er een verbinding te vinden? Is er een verbinding te vinden in het heden van de late april- en vroege meidagen en de Bijbelse getuigenissen van de Paastijd. Of wordt het een gekunsteld zoeken naar linken en verbindingen?

Die vraag speelde 20 jaar geleden nogal acuut op toen op 6 mei 2002 Pim Fortuyn vermoord werd en daags erna tijdens mijn kerkelijk examen de vraag gesteld werd wat ik met die actualiteit zou doen als ik de zondag erna voor zou gaan. Aan de orde stellen, was mijn antwoord. Niet om in de kerkdienst het journaal te herhalen en alles wat door de week tot ons komt nog eens te benadrukken en versterken. Maar wel om verbinding te zoeken met de Bijbelse Boodschap, het Evangelie van bemoediging en hoop. En om niet te ontkennen dat wij midden in de wereld leven, met al haar wel en wee. Hoe kijk je er naar in het Licht van het Evangelie en wat mag dan aan de orde zijn? Nou, wel alles wat in ons omgaat. Zo zijn er veel mensen die geraakt zijn door het recente overlijden van Jan Rot en Hennie Vrienten. Hun teksten, hun muziek, op geheel eigen wijze ontwikkeld en neergezet heeft harten geraakt. Jan Rot onder andere met zijn Nederlandstalige bewerking van de Mattëus Passion en Hennie Vrienten met soms rauwe profetische teksten. Hun overlijden raakt harten en roept herinneringen op. Ze behoren tot het nationale nieuws, maar mogen ook hier genoemd worden. Want ook dit houdt ons bezig. Is er verbinding mogelijk tussen de wereld van hier en nu en de verhalen en getuigenissen van toen en daar?

Wat mij raakt in het verhaal over de verschijningen van Jezus, of dat nu met Maria van Magdala is op de eerste morgen, of met Thomas op de Achtste dag, of met de Emmaüsgangers of met de leerlingen en vrienden, ze getuigen allemaal van bemoediging en hoop. Vrede voor jou, vrede voor jullie. Je was in wanhoop en ontredde, maar zie hier, hoor aan: Ik ben de Levende. Steeds als wij in donkere dalen terecht komen, door persoonlijke ervaringen van lijden, of door nieuws dat ons overspoelt, of door herinneringen die boven komen, of door geraakt zijn door een overlijden, steeds weer lijkt dan het Licht zo ver weg. Het Licht van de Levende. Maar het is er, de Opgestane Heer is nog steeds de Levende, ook in de Paastijd van 2022. En in dát licht mogen wij plaatsen wat ons wedervaart. Steeds weer wil de Opgestane Heer ons groeten met vrede. Steeds weer: ontvang mijn zegen, ontvang mijn bemoediging. Steeds weer: probeer samen te blijven, probeer er wat van te maken IN deze wereld. Laat je hoofd niet hangen, maar hef die op naar de zon.

Vrede voor jou, vrede voor jullie,
vrede voor de arbeider die nog altijd moet opkomen voor het recht van werkenden,
vrede voor de onderbetaalde en uitgebuite,
vrede voor de mens die gedenkt wie ongekomen zijn in oorlog na oorlog, van toen,
en ook weer nu
vrede voor de mens die vrijheid viert, maar vrede ook voor wie geen vrijheid kent,
vrede voor jou die in een ziekenhuis ligt, een heftige behandeling doorstaat, of weet
dat het einde nabij is

vrede voor jou die mooie muziek maakt en rakende teksten schrijft, woorden en
klanken die niet sterven ook al sterf je zelf,
vrede voor jou die door geboorte of verkiezing een verantwoordelijke taak toebedeeld
kreeg
vrede voor jou die het niet meer geloven kan, en het allemaal niet meer weet,
vrede voor jou die geloof en loflied gaande houdt
vrede voor ons allen
in de Naam van de opgestane Heer!

Amen

